Architektúra 20 - Moderná architektúra (Architektúra 20. storočia) :)

Typické znaky

Zahŕňa množstvo rozdielnych smerov, ktorým možno dať prívlastok avantgardné; ich spoločným znakom bolo úsilie o novátorstvo, odpor k zaužívaným architektonickým konvenciám.

Architektúra sa výrazne prejavila ako praktické umenie, bezprostredne podriadené životu človeka.

Architekti, prevažne mladí, boli často presvedčení, že rozbitím a popretím starého sa im podarí vybudovať nové architektonické hodnoty a ich diela pritiahnu širšie spoločenské vrstvy.

Človek sa stal ústrednou mierou architektonických hodnôt.

Odmietala historické slohy a nadmernú dekoratívnosť predchádzajúcich období.

Dôraz sa kládol na funkčnosť, jednoduchosť, účelnosť a technickú dokonalosť stavieb.

Uplatňovala sa zásada: „forma nasleduje funkciu“.

Typickými znakmi boli jednoduché geometrické tvary, čisté línie a absencia ornamentov.

Veľké presklené plochy umožňovali dostatok svetla v interiéri.

Rozšírilo sa používanie nových stavebných materiálov, najmä železobetónu, ocele, skla a hliníka.

Objavili sa nové typy stavieb: mrakodrapy, administratívne budovy, sídliská, letiská, športové haly a obchodné centrá.

Dôležitú úlohu zohrával urbanizmus a plánovanie moderných miest.

Interiéry boli navrhované s dôrazom na komfort, hygienu a praktické využitie priestoru.

Významnými smermi boli funkcionalizmus, konštruktivizmus, Bauhaus, organická architektúra, brutalizmus a high-tech architektúra.

Architektúra sa stala symbolom technického pokroku a moderného spôsobu života.

Najvýznamnejšie stavby

Vila Savoye (Poissy, Francúzsko):

- dielo Le Corbusiera,
- patrí k najvýznamnejším stavbám funkcionalizmu,
- predstavuje ideál moderného bývania.

Budova Bauhausu (Dessau, Nemecko):

- symbol modernej architektúry a dizajnu,
- vyznačuje sa jednoduchými formami a presklenými fasádami.

Fallingwater (Pensylvánia, USA):

- dielo Franka Lloyda Wrighta,
- ukážka organickej architektúry harmonicky spojenej s prírodou.

Seagram Building (New York, USA):

- jedna z najvýznamnejších moderných administratívnych budov,
- typický príklad využitia oceľovej konštrukcie a sklenenej fasády.

Opera v Sydney (Austrália):

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- jedna z najslávnejších stavieb 20. storočia,
- charakteristická originálnym tvarom strešných konštrukcií pripomínajúcich plachty.

Budova Rozhlasu v Bratislave

Obdobie a vznik

- začiatok 20. storočia až súčasnosť,
- rozvíjala sa pod vplyvom industrializácie, technického pokroku a urbanizácie,
- predstavuje odklon od historických slohov,
- nadväzuje na secesiu a avantgardné umelecké smery.

Charakteristika

- zameriava sa na funkčnosť, jednoduchosť a technické inovácie,
- odmieta nadbytočnú výzdobu a ornament,
- prispôsobuje architektúru potrebám moderného človeka,
- využíva nové materiály a stavebné technológie.

Typické znaky

- funkcionalizmus,
- jednoduché geometrické tvary,
- čisté línie,
- ploché strechy,
- veľké presklené plochy,
- otvorené pôdorysy,
- železobetónové konštrukcie,
- oceľové rámy,
- absencia ornamentu,
- dôraz na funkciu a účelnosť.

Materiály

- železobetón,
- oceľ,
- sklo,
- hliník,
- prefabrikované stavebné prvky,
- moderné kompozitné materiály.

Typické stavby

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- obytné domy,
- vily,
- mrakodrapy,
- administratívne budovy,
- sídliská,
- školy,
- letiská,
- športové a kultúrne centrá,
- obchodné komplexy.

Najvýznamnejší architekti

Le Corbusier:

- jeden zo zakladateľov modernej architektúry,
- autor Vily Savoye,
- presadzoval funkcionalizmus a moderné urbanistické riešenia.

Walter Gropius:

- zakladateľ školy Bauhaus,
- významne ovplyvnil moderný dizajn a architektúru.

Ludwig Mies van der Rohe:

- autor výroku „Less is more“,
- jeden z najvýznamnejších predstaviteľov funkcionalizmu.

Frank Lloyd Wright:

- tvorca organickej architektúry,
- autor stavby Fallingwater.

Jørn Utzon:

- dánsky architekt,
- autor Opery v Sydney.

Najvýznamnejšie pamiatky

- Vila Savoye,
- Budova Bauhausu v Dessau,
- Fallingwater,
- Seagram Building,
- Opera v Sydney.

Moderná architektúra na Slovensku

Moderná architektúra sa na Slovensku rozvíjala najmä v medzivojnovom období prostredníctvom funkcionalizmu. K významným stavbám patria Manderlák v Bratislave, Nová doba v Bratislave, budova Slovenského rozhlasu, obchodný dom Prior v Bratislave či viaceré funkcionalistické stavby v Žiline a Piešťanoch.

Význam

Moderná architektúra zásadne zmenila spôsob navrhovania budov. Zaviedla nové materiály, technológie a

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

princípy funkčného navrhovania. Stala sa základom súčasnej architektúry a urbanizmu a ovplyvnila podobu miest na celom svete.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania